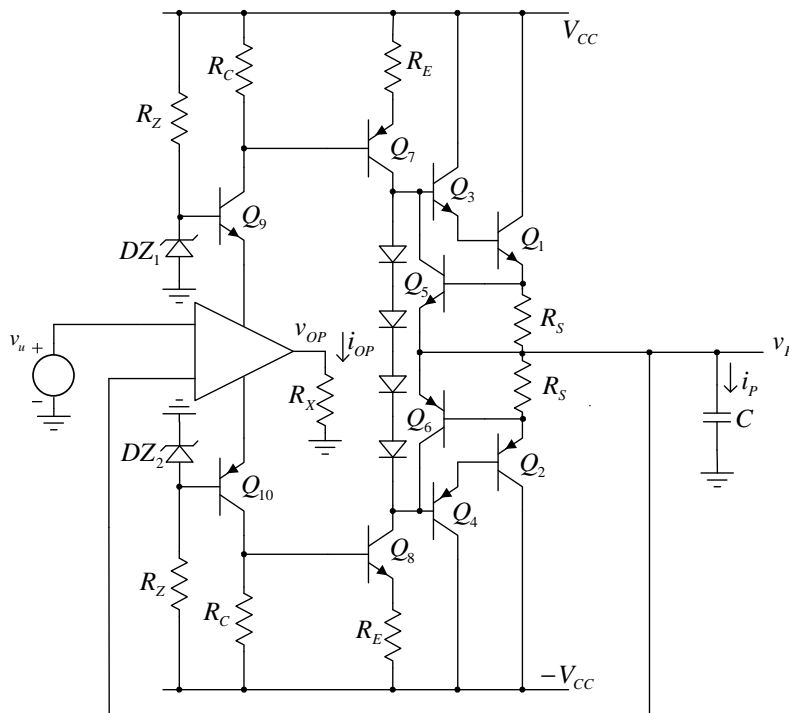

NAPOMENA:

Numerisati svaku stranu sveske u gornjem spoljašnjem uglu. Svaki zadatak početi na novoj strani. Zadaci moraju biti čitko i uredno napisani. Zaokruživanjem broja zadatka u tabeli na omotu označiti koji su zadaci rađeni, i pored toga upisati broj strane na kojoj zadatak počinje. Svako nepoštovanje ove napomene povlači oduzimanje jednog poena po zadatku!

1. Struja potrošnje operacionog pojačavača u kolu sa slike 1 može se zanemariti. Parametri poluprovodničkih komponenti su: $\beta(Q_1 - Q_4) = 29$, $\beta(Q_5 - Q_{10}) \rightarrow \infty$, $|V_{BE}| = V_D = |V_\gamma| = 0.7 \text{ V}$, $V_{CES} = 0.2 \text{ V}$, $V_Z = 15 \text{ V}$. Vrednosti ostalih elemenata u kolu su $V_{CC} = 24 \text{ V}$, $R_Z = 15 \text{ k}\Omega$, $R_X = R_C = R_E = 1 \text{ k}\Omega$, $R_S = 0.5 \Omega$, $C = 1 \mu\text{F}$. Na ulazu kola prisutan je napon trougaonog talasnog oblika amplitude V_u i periode T .

- [1] Odrediti polaritet ulaznih priključaka operacionog pojačavača tako da je u kolu ostvarena negativna povratna sprega
- [9] Ako je $V_u = 15 \text{ V}$, $T = 50 \mu\text{s}$, izračunati i nacrtati vremenske dijagrame signala v_U , v_P , i_P , i_{C1} , i_{C2} , i_{OP} i v_{OP} .
- [7] Odrediti zavisnost maksimalno dozvoljene amplitude ulaznog napona od periode T , tako da se na izlazu dobija simetričan neizobličen signal.
- [3] Ako je $T = 50 \mu\text{s}$, odrediti maksimalnu srednju snagu koja se disipira na tranzistoru Q_3 , za vrednost amplitude ulaznog napona u opsegu u kome se na izlazu dobija simetričan neizobličen signal.

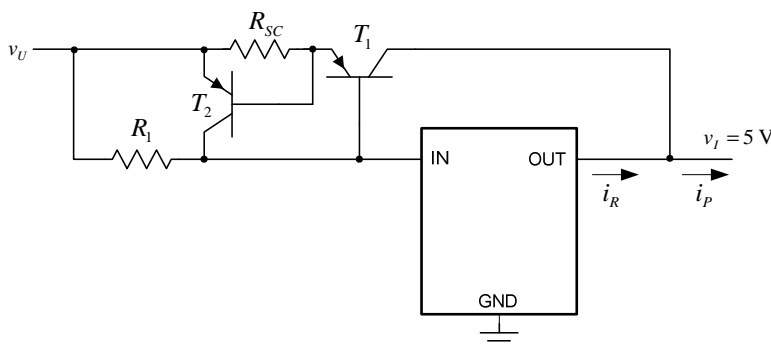
Slika 1

2. Na raspolaganju je transformator prenosnog odnosa $n:1:1$, dve diode sa $V_D = 1 \text{ V}$ i jedan kondenzator kapacitivnosti C . Efektivna vrednost mrežnog napona je 230 V , a frekvencija 50 Hz .

- [1] Nacrtati šemu dvostranog ispravljača sa prostim kapacitivnim filtrom koji koristi navedene komponente. Primenom aproksimacije malog ugla provođenja:
- [5] Odrediti n i C tako da pri izlaznoj struji od $100 \mu\text{A}$ jednosmerna komponenta izlaznog napona bude 17 V , a da pri izlaznoj struji od 1 A jednosmerna komponenta izlaznog napona bude 15 V .
- [4] Nacrtati vremenski dijagram izlaznog napona i ulazne struje pri struji potrošača od 1 A . Odrediti amplitudu talasnosti i faktor talasnosti izlaznog napona u ovom slučaju.

3. Integrisani linearni naponski regulator u kolu sa slike 3 ispravno radi u opsegu napona na svom ulazu $7 \text{ V} \leq v_{IN} \leq 15 \text{ V}$. Istovremeno, maksimalna izlazna struja ovog regulatora je $i_{R\text{max}} = 1 \text{ A}$. Kolo sa slike 3 obezbeđuje povećanje strujnog kapaciteta regulatora. Poznati parametri kola su: $V_{BE} = 0.7 \text{ V}$, $\beta_1 = 49$, $\beta_2 \rightarrow \infty$.

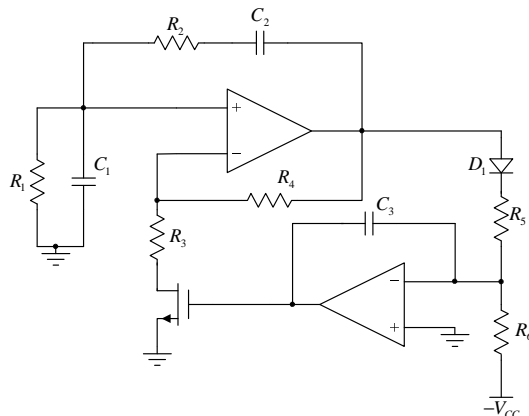
- [6] Odrediti vrednosti otpornosti otpornika R_1 i R_{SC} tako da kolo sa slike 3 ima maksimalnu izlaznu struju $i_{P\text{max}} = 2 \text{ A}$.
- [1] Odrediti vrednost izlazne struje i_P za koju se uključuje tranzistor T_1 .
- [3] Odrediti dozvoljeni opseg napona v_U .

Slika 3

4. U oscilatoru sa Wien-ovim mostom i automatskom regulacijom pojačanja sa slike 4. poznato je: $R_1 = R_5 = 10\text{k}\Omega$, $R_4 = 1\text{k}\Omega$, $C_1 = C_2 = 1\text{nF}$, $C_3 = 10\mu\text{F}$, $V_T = 3\text{V}$, $B = 1\text{mA/V}^2$. Operacioni pojačavači su idealni i napajaju se sa $\pm V_{CC} = \pm 15\text{V}$. Dioda je idealna sa $V_D \approx 0\text{V}$.

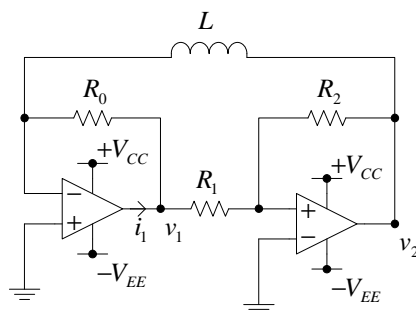
- [4] Odrediti R_2 tako da kružna učestanost oscilovanja bude $\omega_0 = 100\text{krad/s}$
- [4] Odrediti maksimalnu vrednost otpornosti R_3 za koju se uspostavlja oscilacije.
- [4] Za $R_3 = 330\Omega$, odrediti vrednost napona v_{GS} u ustaljenom stanju.
- [3] Odrediti otpornost R_6 tako da amplituda oscilacija na izlazu kola bude $0.9V_{CC}$.

Slika 4

5. Na slici 5 je prikazan astabilni multivibrator kod koga je $+V_{CC} = +12\text{V}$, $-V_{EE} = -9\text{V}$, $L = 30\text{mH}$, $R_0 = 1\text{k}\Omega$, $R_1 = 1\text{k}\Omega$, $R_2 = 3\text{k}\Omega$.

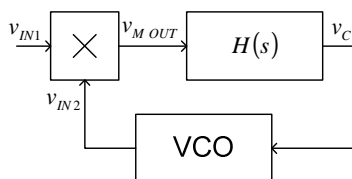
- [10] Nacrtati i označiti vremenske dijagrame v_1 , v_2 i i_1 tokom jedne periode oscilovanja.
- [5] Nacrtati i označiti putanju radne tačke u (v_1, v_2) ravni.

Slika 5

6. Na slici 6 je prikazan PLL kod koga je $v_{IN1} = 4\text{V} \sin(\omega_x t)$, $v_{IN2} = 4\text{V} \sin(\omega_x t - \varphi)$, $v_{MOUT} = (v_{IN1} v_{IN2}) / (2\text{V})$, $H(s) = 1 / (1 + (s/\omega_p))$, $f_{VCO} = 1\text{MHz} + 10(\text{kHz/V}) v_C$.

- [4] Odrediti prenosnu karakteristiku faznog detektora $\overline{v_{MOUT}}(\varphi)$.
- [6] Nacrtati vremenske dijagrame v_{IN1} , v_{IN2} , v_{MOUT} i v_C za $v_{IN1} = 4\text{V} \sin(2\pi(1020\text{kHz})t)$. Smatrati $\omega_p \ll \omega_x$.

Slika 6